

1 Handlingsplanen för tätortstransport

Handlingsplanen för tätortstransporter har nu lagts fram. Profilen är relativt låg och innebär i huvudsak att man vill bygga upp ett system för informationsutbyte och benchmarking. Man vill skapa ett system för att stödja de beslut som fattas lokalt. Det handlar t.ex. om stöd vid utvecklingen av alltmer komplicerade transportsystem och om att arbeta för att system och standarder är driftskompatibla där det behövs. Då kan systemen fungera smidigare och kostnaderna bli lägre. Det konstateras i handlingsplanen att rörlighet i tätorter är viktig för enskilda och företag och att tätortstransporter inte bara har lokal betydelse. De är en viktig länk i långdistanstransporter av passagerare och gods (the last mile) och är viktiga som knutpunkter i TEN T nätverket. Tätortstransporter blir alltså viktiga för konkurrenskraft och hållbarhet.

Handlingsplanen innehåller förslag till ett antal åtgärder fram till 2012. Åtgärderna är samlade i följande sex teman.

- 1) Främja integrerad politik
- 2) Medborgaren i centrum
- 3) Grönare tätortstransport
- 4) Stärkt finansiering
- 5) Dela erfarenhet och kunskande
- 6) Optimering av rörlighet i tätorter

Alla dessa teman innehåller en eller flera punkter av intresse för godstransport. Här följer en översikt.

Tema 1 – Främja integrerad politik

En integrerad transportplanering behövs. Den skall bygga på en helhetssyn och sätta realistiska mål. Följande aktioner planeras.

- Snabbare utveckling av planer för hållbar rörlighet i tätorter av gods och personer genom stöd från Kommissionens för att främja informationsutbyte, benchmarking och utbildning. EU finansiering kan villkoras av att planer för rörlighet antagits. Sammanhållna beslutssystem och koppling mellan rörlighetsfrågor och planer för hållbar energianvändning skall främjas bl.a. tillsammans med samarbetorganisationer som "Covenant of Mayors". (Start 2009)
- Riktlinjer för kopplingar mellan åtgärder för hållbar rörlighet i tätorter och regionalpolitik, inklusive finansiering. (Start 2011)
- Främjande av rena transportmedel i tätort, inklusive finansieringsmöjligheter från hälso- och konsumentprogram. (Start 2010)

Tema 2 – Medborgare i centrum

Kvalitet, pålitlighet, säkerhet och lättillgänglighet för offentliga transporter. Klara avtalsvillkor och gott skydd för passagerarrättigheter är viktiga, och utvecklas nu för busstrafik och sjötransport. Två projekt inom temat har intresse för godstransport.

- Utveckling av särskilda regler om tillgång till gröna zoner på grundval av en plan som Kommissionens skall överväga. (Start 2009)
- Energieffektiv körning i förarutbildningen. Kommissionen vill påverka regeringarna i medlemsstaterna för att detta skall ske. (Start 2010)

Tema 3 - Grönare tätortstransport

Åtgärderna skall stärka marknaden för ny, ren fordonsteknologi och alternativa bränslen för att stödja EU:s industri och förbättra miljön. Avgifter med internalisering av externa kostnader kan styra brukarna val mot renare bilar eller transportslag eller mot mindre belastade restider. EG:s regler om avgifter för tunga lastbilar hindrar inte icke diskriminerande avgifter i tätorter för att minska trafikstockningar och miljöeffekter

- Forsknings – och demonstrationsprojekt för renare bilar. Inom sjunde ramprogrammet för forskning och utveckling planeras försök och demonstrationer för att underlätta marknadsintroduktion av renare bilar och alternativa bränslen. En budget om 1 miljard € finns disponibel för det s.k. Green Car Initiative och projekt för att utvecklar elbilar och behövlig infrastruktur (standardisering). (Start 2009)
- En nätguide om marknad, regelverk och stöd för rena bilar utvecklas av kommissionen. (Start 2010)
- En studie om tätortsaspekter på internalisering av externa kostnader planeras. Den kommer också att gälla viljan att godta den typen av avgifter. (Start 2011)
- Informationsutbyte om avgiftssystem i tätorter kommer att upprättas av kommissionen. (Start 2010)

Tema 4 – Stärkt finansiering

Det växande finansieringsbehovet för innovativa och komplicerade transportsystem och den ökande knappheten på offentliga resurser som förutses (se t.ex. meddelandet om transporterens framtid) skapar utrymme för hjälp från Kommissionen när det gäller EU stöd och utveckling av innovativa offentligt privata partnerskap. Långsiktigt vill man utveckla nya finansieringslösningar. Följande aktioner planeras.

- Optimering av existerande finansieringskällor för att utveckla transportsystem i tätorter (sammanhållnings – och regionalmedel, sjunde forskningsprogrammet, energifinansieringsprogram (STEER) och stödprogram för utveckling av ITS. (Start 2009)
- Analys av framtida finansieringsbehov, t.ex. genom en fortsättning på CIVITAS programmet att övervägas inför nästa långtidsbudget 2013 – 2020. (Start 2010)

Tema 5 – Dela erfarenhet och kunnande

Genom att man delar med sig sakuppgifter och erfarenheter vad gäller t.ex. upphandling av offentliga kommunikationer, internalisering av externa kostnader eller integrerad planering av transporter och markanvändning förbättras beslutsunderlaget och efterslänrare hjälps fram.

- Kommissionen planerar en studie om bättre fakta – och statistikinsamling, eventuellt för att skapa ett EU ramverk. Man hoppas på synergieffekter. (Start 2010)
- Kommissionen vill skapa en virtuell plattform för ett observatorium för rörlighet i tätorter för informationsutbyte (sakuppgifter, statistik, benchmarking). En databas med beprövade lösningar skall upprättas. (Start 2009)
- En bred dialog med tätorter i icke medlemsländer, först med Afrika och Medelhavsområdet. (Start 2010)

Tema 6 – Optimering av rörlighet i tätorter

Effektiv integration, interoperabilitet och koppling mellan olika transportsystem skall skapa effektivitet och kan främja en miljövänlig transportslagsväxling och effektiv logistik för

godstransporter. Allmänheten bör uppmuntras att använda mer miljövänliga transportmedel. Två av tre planerade åtgärder har intresse.

- Ledning för godstransport i tätorter. Kommissionen vill ge ut riktlinjer för hur logistik i tätorter skall optimeras, inklusive länkar mellan kort – och långdistansfrakt för att få en effektiv distribution ”den sista milen”. Godstransport skall integreras bättre i lokal politik och planering och transportflödena följas och hanteras bättre. För att förbereda detta kommer Kommissionen att organisera en konferens om frakt i tätorter 2010. Där kommer genomförandet av tätortsinitiativen i logistikhandlingsplanen från 2007 att diskuteras. (Start 2012)
- Ledning för ITS i tätort för att komplettera ITS – handlingsplanen. Det gäller t.ex. elektroniska biljetter, elektronisk betalning, trafikhantering, reseinformation, styrning av tillgänglighet och av efterfrågan, inklusive GNSS systemets möjligheter. Kommissionen planerar till en början en studie beträffande driftskompatibla biljett- och betalningssystem mellan olika tjänster och transportslag, inklusive användning av ”smart cards”. (Start 2012)